

mogelijk door de sterke bezetting door Koolmezen en Spreeuwen.

Het merkwaardige van ons broedgeval in 1961 is echter, dat ik hierbij een geval van bigamie heb waargenomen. In de literatuur wordt het voorkomen van bigamie wel vermeld, doch volgens een artikel in Limosa 33, p. 204, is dit in Nederland waarschijnlijk slechts één keer waargenomen en wel in 1959 door de heer R. van Hasselt te Voorst. In twee gevallen werd daar één ♂ gezien met twee ♀♀, doch elk ♀ had voor zich zelf één nestkast. Bij ons broedgeval te Ede heb ik slechts één ♂ gezien met twee ♀♀ bij één nestkast. Een van deze ♀♀ was in 1960 op deze plaats geringd (Nr. N. 19454). Het eerste ei is gelegd op 12 mei (berekening), op 13 mei waren er twee eieren, terwijl er op 20 mei 12 eieren waren, dus in 7 dagen 10 eieren er bij! Dit is een zeer duidelijk bewijs, dat hier twee ♀♀ gelegd moeten hebben. Van dit legsel zijn 7 jongen goed (en geringd) uitgevlogen.

H. Stel.

[Het is uit de aard der zaak nooit uit te maken of de 7 uitgekomen eieren van één of gedeeltelijk van twee ♀♀ zijn geweest. In het eerste geval zijn er wel twee ♀♀ geweest, doch blijft de vraag of er van werkelijke bigamie (copulatie) sprake is geweest (H).]

Enige broedvogels in Noord-Brabant

door

Sj. BRAAKSMA, W. H. Th. KNIPPENBERG en V. LANGENHOFF

(Tevens R.I.V.O.N.-mededeling nr. 123)

De ROODBORSTTAPUIT (Saxicola torquata (L.))

In de beschikbare oudere „vakliteratuur” wordt het broeden van de Roodborsttapuit in Noord-Brabant wel vermeld, maar ontbreken helaas nadere gegevens over biotoop en broedplaats (zie Koller, 1888 en Snouckaert, 1908). De enige plaatsaanduiding, die in deze oudere literatuur werd aangetroffen, is de mededeling, dat de soort bij Oirschot „mastvogeltje” werd genoemd (Albarda, 1897).

Bij nadere inventarisatie is inmiddels gebleken, dat de Roodborsttapuit in Noord-Brabant een gewone broedvogel is op de zandgronden. In de kleipolders daarentegen blijkt de soort slechts bij uitzondering voor te komen. Een en ander is in overeenstemming met de mededeling van Haverschmidt (1942), dat de soort hoofdzakelijk op zandgrond broedt. Deze noemde de Roodborsttapuit een vrij algemene broedvogel op kleine heideveldjes, waar spaarzame begroeiing met kleine boompjes (vliegdenneren!) niet mag ontbreken, in de duinen, jonge ontginningen en aanplantingen, begroeide braakliggende terreintjes en ruige spoorwegbermen. Dit is een biotoopbeschrijving, die blijkens de door ons verzamelde gegevens ook voor Brabant volledig met de feiten overeenstemt, mits men onder duinen ook zandverstuivingen

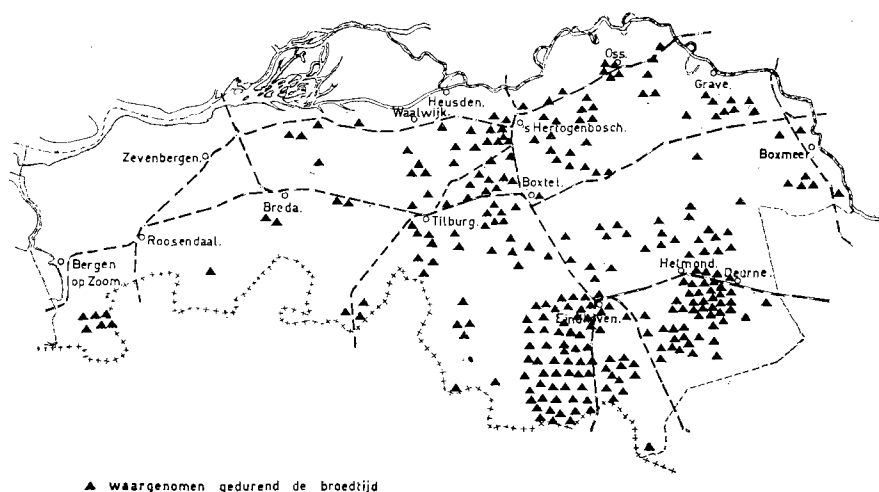


Fig. 1: Globale verspreiding van de Roodborsttapuit in Noord-Brabant in de jaren 1949 t/m 1958.

mag verstaan en het begrip „kleine heideveldjes” niet al te letterlijk opneemt. De soort blijkt nl. ook op de grotere heidevelden, zij het relatief minder talrijk, geregeld voor te komen, mits althans spaarzame begroeiing met struiken of lage boompjes aanwezig is.

Als broedplaatsen vermeldde Haverschmidt alleen Hapert 1940 en een waarschijnlijk broedgeval bij Asten in 1939.

Sindsdien werden de volgende inventarisatiegegevens bekend:

Ossendrecht: 1952, op 1/7 1 ♂ langs weg Ossendrecht, Hoogerheide (S. Braaksma). — Woensdrecht: 1951, op 1/8 1 paar alarmerend bij Hoogerheide (Lodewijkse-Volker, 1952). — Huybergen: 1949, op 31/3 tenminste 12 ♂♂ en verschillende ♀♀ z. van de weg Huybergen-Hoogerheide, wellicht ten dele doortrekkers (S.B.), 1952, op 1/7 1 ♂ langs voornoemde weg (S.B.). — Zundert: 1954, op 16/4 1 paar langs de Bijloop nabij De Lokker; 1957, hier op 10/4 1 ♂ zingend (S.B.). — Prinsenbeek: 1950, in mei 2 à 3 paren nabij de rotonde te Princenhage aan de weg naar Zundert (N. Verdonk); 1954, hier op 19/4 1 ♂ gezien (S.B.). — Breda: 1958, slechts hier en daar in deze omgeving (P. B. Jansen). — Made-en-Drimmelen: 1954, op 22/4 1 paar (P. Broeders); 1955, niet zeldzaam in deze gemeente (J.W.). — Geertruidenberg: 1954, op 20/4 1 ♂ (P.Br.). — Oosterhout: 1952, op 17/7 2 ex. langs het Wilhelminakanaal (V. Langenhoff), op 4/8 1 ♂ (W. H. Th. Knippenberg). — Gilze-Rijen: 1957, op 22/5 2 ♂♂ z. van de spoorlijn, ongeveer ter hoogte van Molenschot (S.B.). — Baarle Nassau: 1950, in toenemend aantal broedend (N. Verdonk). — Goirle: 1948, vrij gewoon (J. Witlox); 1958, kennelijk een broedgeval bij Erica (A. B. Wittgen). — Tilburg: 1952, zeer gewone broedvogel in deze omgeving (F. A. Teurlincx). — Sprang-Capelle: 1957, op 23/5 1 paar o. van natuurreservaat „De Dulver” (S.B.). — Loon op Zand: 1951, op 8/6 1 ex. w. van de Roestelberg bij Kaatsheuvel (V.L.); 1954, op 30/4 1 paar bij het Plakkeven en 1 ♂ bij het Leikeven (A. van Dijk en W.K.); 1955, op 20/4 2 ♂♂ bij het Leikeven, elders 1 paar (W.K.); 1958, op 14/7 1 paar bij het Plakkeven (A.B.W.). — Drunen: 1950, op 16/4 1 ♂ zingend op de

ontgonnen Helvoirtse heide; 1952, hier op 18/3 en 24/3 resp. 1 paar en 1 ♂, op 1/4 1 ♀ en op 8/4 weer 1 ♂ (S.B.); op 1/6 1 ex. Drunensche duinen (V.L.); 1952, hier op 5/3 1 paar (K. v. d. Heijden en L. Hendrix), op 18/3 1 ♂ bij Giersbergen en op 13/5 1 paar langs de spoorlijn n. van het dorp; 1956, op 6/4 1 ♂ en op 12/4 1 paar op de ontgonnen Helvoirtse heide (S.B.). — Vlijmen: 1950, gedurende het broedseizoen gezien nabij de Moerputten (V.L.); hier op 23/3 1 ex. en op 14/4 en 16/4 1 paar; op beide laatstgenoemde data tevens 1 paar langs weg Vlijmen-Engelen (S.B.); 1951, op 20/6 1 ex. bij de Moerputten (V.L.); 1952, op 18/3 1 ♂ z. van het dorp nabij het Drongelsch kanaaltje (S.B.), op 1/6 1 ex. aan de Heidijk bij Nieuwkuyk (V.L.); 1956, op 12/4 1 ♂ bij de Moerputten (S.B.). — 's-Hertogenbosch: 1950, op 12/5 1 ex. bij de Moerputten; 1952, hier op 1/4 weer 1 ex. (V.L.); 1957, op 17/5 1 ♂ idem; 1958, hier 1 paar op 5/4 (S.B.). — Vught: 1939—1942, herhaaldelijk nesten gezien van 2 à 3 broedparen langs het Drongelsch kanaaltje tussen de 1e en de 2e brug (S.B.); 1950, op 13/7 1 paar met jong in het Deutsche Veld, op 14/8 1 ex. in zandverstuiving bij Cromvoirt; 1951, op 2/4 1 ♂ ten westen van de IJzeren Man, op 5/4 2 ♂♂ zingend langs de Verlengde Kampdijklaan, op 3/6 en 8/6 1 ex. in het Deutsche Veld en op 9/6 2 ♂♂ zingend tussen Cromvoirt en de IJzeren Man (V.L.); 1952, in april 1 ex. langs de spoorlijn bij Beukenhorst (V.L.); op 18/4 1 ♀ nabij weg Helvoirt-Cromvoirt aan kruising met de Oude Bossche Baan (S.B.), op 7/6 1 paar met jongen in het Deutsche Veld (V.L.); 1955, op 14/6 1 ♀ nabij de 2e brug over het Drongelsch kanaaltje (S.B.); 1954, hier op 21/3 1 ♂, op 26/5 1 paar in het Deutsche Veld (V.L.); 1958, op 25/3 1 ♂ zingend en op 2/9 weer 1 ♂ gezien bij de 2e brug over het Drongelsch kanaaltje (S.B.). — Helvoirt: 1952, op 5/6 1 ♂ met voer, sterk alarmerend (W.K.); 1957, op 5/4 1 ex. langs de spoorlijn o. van het dorp (S.B.). — Udenhout: 1951, op 8/6 1 zingend nabij de steenfabriek (V.L.); 1957, op 5/4 1 ♂ zingend langs de Spoorstraat (S.B.). — Haaren: omstreeks 1948, geenszins zeldzaam (J.W.); 1949, op 21/4 1 ♂ (V.L.). — Esch: 1950, op 23/5 1 ♂ zingend tussen Esch en Boxtel, idem tussen Esch, Haaren en de Campinache heide (S.B.); 1958, op 22/5 1 ex. ten zuiden van Esch (V.L.). — Boxtel: 1951, op 8/6 2 ex. langs de spoorlijn naar Oisterwijk (V.L.); 1952, op 20/3 1 ♂ idem (S.B.); 1952, op 11/4 1 ex. nabij Gemonde (V.L.), op 1/5 1 ♂ nabij Lasalle (W.K.); 1957, op 17/4 1 ♀ met voer langs fietspad Boxtel-Roond (S.B.); 1958, op 22/5 op 2 plaatsen bij Roond (V.L.). — Boxtel en Oisterwijk: 1952, op 11/4 1 ex. op de Campinache heide (V.L.); 1957, hier tenminste 6 broedparen; 1958, hier op 7/5 2 ♂♂ zingend (S.B.). — Oisterwijk: 1951, op 14/6 2 ♂♂, waarvan 1 zingend langs spoorlijn naar Boxtel (S.B.), 1952, op 20/4 1 ♂ gezien (W.K.); 1957, op 5/4 1 ♂ zingend langs weg naar Udenhout (S.B.). — Moergestel: 1952, evenals vorig jaar 1 paar nabij De Hild (E. F. M. Mutsaerts). — Hilvarenbeek: 1958, op 28/6 2 ♀♀ en 1 ♂ met voer op de Hilvarenbeeksche heide, waar minstens 3 broedparen; ook 1 ♂ zingend aan het Wilhelminakanaal bij Biest (A.B.W.). — Diessen: 1958, op 28/6 2 juv. nabij de sluizen te Haghorst (A.B.W.). — Hooge en Lage Mierde: 1958, op 7/4 2 ♀♀ en 1 ♂ aan de noordrand van de Neterselsche heide, waar op 24/5 1 paar (A.B.W.). — Reusel: 1953, op 30/6 1 paar in de Moeren (V.L.). — Oirschot: 1951, op 3/8 1 ♂ alarmerend nabij de Witte Bergen; 1952, op 29/4 1 ♀ gezien (W.K.); half mei 4 paren op de Oirschotsche heide (J. Th. de Smidt); op 30/5 1 ex. nabij de Beerze in de richting Campina (V.L.); 1957, op 28/4 1 paar gezien (W.K.); 1958, op 26/6 1 ♂ en 1 ♀ op de afstering van de legerplaats, op 28/6 1 ♀ bij het Wilhelminakanaal (A.B.W.). — Bladel en Netersel: 1948, 5 broedparen bij Netersel (K. v. d. Heyden); 1952, hier op 1/5 3 ♂♂ + 2 ♀♀; 1957, op 18/6 1 ♂ met voer langs weg Netersel-Bladel (W.K.). — Hoogeloon, Haperten Casteren: 1949, 1 ex. alarmerend op de Cartierheide (S.B.). — Veldhoven: 1958, evenals voorgaande jaren meer dan 10 broedparen in deze gemeente (B. van Dooren). — Riethoven: Idem (B. v. D.). — Westerhoven: Idem (B. v. D.). — Valkenswaard: 1958, evenals voor-

gaande jaren meer dan 10 broedparen bij het dorp en ongeveer eenzelfde aantal nabij Dommelen (B.v.D.); — Waalre: 1949, op 27/4 1 ♂ zingend in de Hogt (J. van Donselaar); 1958, evenals voorgaande jaren meer dan 10 broedparen in deze gemeente (B.v.D.). — Eindhoven: 1944, op 21/5 nest met jongen nabij de IJzeren Man (v. d. Sommen); 1958, evenals voorgaande jaren meer dan 10 broedparen in de omgeving van Zeelst (B.v.D.). — Nunen, Gerwen en Nederwetten: 1954, broedvogel bij de Varkensputten (H. Oversteegen). — Best: 1953, op 21/4 1 ♂ (W.K.). — Son en Breugel: omstreeks 1950 geenszins zeldzaam (J.W.). — Son en Breugel en Lieshout: 1953 t/m 1956, enkele broedparen langs het Wilhelminakanaal vanaf de tweede brug tot aan de brug van Breugel (Broeder Agatho). — Lieshout: 1953, op 7/6 1 ♂ alarmerend bij Mariahout (W.K.). — St. Oedenrode: 1952, op 23/4 1 ♂ alarmerend bij het woonwagenkamp (W.K.). — Liempde: 1952, op 2/5 1 ♂ zingend in de Scheeken (S.B.); 1952, op 10/5 1 ♂ op „Velder” (H. Kruuk); 1957, op 4/6 1 ♂ idem (W.K.). — Schijndel: 1950, op 26/5 2 ♂ zingend tussen Schijndel en Eerde (S.B.); 1952, hier op 21/5 1 paar (V.L.), op 2/6 1 ♂ op „Lidwina” en 1 ♂ met 3 jongen in de richting Gemonde (W.K.). — St. Michielsgestel: 1949, op 1/4 1 ♂ langs weg naar Schijndel (W.K.); 1950, op 16/3 en 7/4 1 paar nabij Hoenwijk (V.L.); 1951, eind mei 4 jongen op „Beekvliet”; 1952, hier weer 4 jongen grootgebracht; op 17/3 weer 1 ♂ zingend langs weg naar Schijndel; op 23/4 1 ♂ aan de Broekstraat; 1953, op 29/8 weer 1 ♂ langs weg naar Schijndel; 1953 en 1954, 1 broedpaar op „Beekvliet”; 1957, op 14/5 1 ♂ bij Halder; op 12/5 1 paar bij „Beekvliet” (W.K.). — Den Dungen: 1950, op 29/3 1 paar bij de Dungensche brug; 1952, op 6, 9 en 17/3 1 ♂ in het Bossche Veld, maar echter later niet meer gezien (S.B.). — Berlicum: 1950, op 28/4 1 ♂ zingend w. van „De Wamberg”; 1951, op 22/6 1 ♂ langs weg Berlicum-Den Dungen (S.B.); 1953, op 13/8 hier 2 ♂ met voer; 1956, hier op 11/5 weer 1 ♂ (W.K.). — Empel: 1952, op 14/4 1 ex. en op 5/5 1 paar tussen de spoorlijn en de oude eendenkooi (resp. V.L. en S.B.). — Rosmalen: 1950, op 6/5 1 ex. langs de rand van de Maaspolder (V.L.); 1951, op 22/6 1 ♂ langs spoorlijn tussen Nuland en Kruisstraat (S.B.). — Nuland: 1952, op 17/6 1 ♂ bij Vinkel (W.K.); 1952, hier in totaal 5 broedparen (H. van Iersel); 1957, op 17/4 weer 1 ♂ bij Vinkel (W.K.). — Oss: 1952, in totaal 5 broedgevallen langs de spoorlijn tussen Oss en Heihoek (C. J. Booy). — Oss of Berghem: 1950, op 25 mei 1 ♂ zingend tussen Herpen en Oss (S.B.). — Berghem en Ravenstein: 1951, op 19/6 op 2 plaatsen 1 paar langs de spoorlijn (S.B.). — Schayk: 1952, op 1/5 2 ♂ tussen Heesch en Reek (S.B.). — Grave: 1952, op 8/7 2 ♂ langs de weg naar Langenboom (S.B.). — Mill: 1952, op 8/7 4 ♂ langs de weg naar Langenboom (S.B.). — Haps en Beers: 1952, op 8/7 2 ♂ langs de weg van Haps naar Beers (S.B.). — Haps of Wanroy: 1952, op 8/7 1 ♂ langs de weg van Haps naar Beugen (S.B.). — Boxmeer: 1948, gedurende het broedseizoen gezien bij Beugen (S.B.). — Zeeland: 1948, gedurende het broedseizoen gezien z. van het dorp (S.B.). — Uden: 1951, in klein aantal broedend nabij Odiliapeel (A. Nooyen). — Heeswijk: 1952, op 2/5 1 ♂ (W.K.), op 21/5 1 ex. langs de Zuid-Willemsvaart (V.L.). — Erp: 1953 t/m 1956, enige paren broedend op een jonge ontginning bij Boerdonk (Br. Ag.); 1957, op 23 en 27/4 1 ♂ bij het dorp; op 30/4 1 ♂ bij Boerdonk (W.K.). — Boekel: 1948, tijdens het broedseizoen gezien nabij Handel (S.B.). — Gemert: 1957, op 1/4 1 ♂ bij de Koksche brug; op 29/4 1 ♂ bij De Mortel (W.K.). — Gemert en Beek en Donk: 1953 t/m 1956, tenminste 3 broedparen langs de weg van Beek naar Gemert (Br. Ag.). — St. Anthonis: 1948, tijdens het broedseizoen gezien (S.B.). — Vierlingsbeek: 1949, op 13/4 3 paar in de omgeving van „het kasteel” en 1 paar op de Vierlingsbeeksche heide (S.B.); 1950, op 18/5 1 ♂ zingend nabij het station (S.B.). — Bakel: 1952, op 6/5 3 paren (A. Raymakers); 1952, in de naaste omgeving van het dorp 8 broedparen (J. v. d. Kam); 1958, in deze gemeente, evenals voorgaande jaren, meer dan 10 broedparen (B.v.D.). — Deurne: 1955, op 22/4 1 ♂ zingend nabij Griendts-

veen (S.B.); 1953 t/m 1956, tenminste 4 broedparen op het voormalige vliegveld bij Café de Voorpeel aan de Deurnescheweg, tevens nesten gevonden aan de Kloostereindweg bij Brouwhuis (Br. Ag.). — Deurne en Helmond: 1954 t/m 1956, steeds 20 à 22 broedparen in het gebied begrensd door de weg Deurne, Helmond, de weg van Christus Koning naar Brouwhuis, de Donkerstraat tot Sluis 9, de Zuid-Willemsvaart tot de Keersluis en de Duiveldonkseweg naar het Slachthuis bij de Deurneseweg (Br. Ag.). — Helmond: 1949, op 23/4 1 ♂ (W.K.); op verschillende plaatsen aanwezig (G. Sanders); 1953, op 14/4 1 ♂ bij de Warande (W.K.), 1953 t/m 1956, steeds 3 à 4 broedparen op Luinendonk (Br. Ag.). — Asten: 1953 t/m 1956, nesten gevonden bij de Berken nabij Liesel (Br. Ag.). — Someren: 1952, op 26/4 1 paar langs de Zuid-Willemsvaart, ongeveer ter hoogte van Lierop (W.K.); 1952, op 6/6 1 ♂ op voornoemde plaats; op 10/6 1 ex. bij het Beuven (S.B.); 1955, op 24/4 1 ex. bij het Beuven (N.J.N.); 1953 t/m 1956, nesten gevonden in omgeving van Sluis 10 (Br. Ag.); 1956, op 21/3 1 ♂ zingend N. v. d. Zuid-Willemsvaart tussen Someren en Nederweert; 1957, op 26/3 1 ♀ en op 24/5 1 paar langs fietspad van Lierop naar Hoenderboom (S.B.). — Someren, Heeze, Geldrop en Mierlo: 1954, verscheidene broedparen op de Strabrechtsche en Lieropsche heide; 1955, hier toegenomen, nu ± 15 broedparen; 1956 en 1957 weer wat afgenomen; 1958 ± 8 broedparen (F. Hochstenbach); 1958, op 29/5 1 paar in genoemd natuurreservaat (S.B.). — Geldrop: 1955, in mei gezien nabij het dorp (A. J. H. Baron van Lynden). — Heeze: 1955, in mei 2 paren langs weg naar de Strabrechtsche en Lieropsche heide (A.J.H.B.v.L.). — Leende: 1958, evenals voorgaande jaren tenminste 10 broedparen (B.v.D.). — Budel: 1954, op 1/6 1 ♂ op de heide bij Dorpplein (S.B.).

Uit het voorgaande blijkt, dat de Roodborsttapuit een zeer gewone broedvogel is op de zandgronden in het zuiden en oosten van de provincie. Op de overige zandgronden in Noord-Brabant is de soort, hoewel kennelijk minder talrijk, toch een vrij gewone verschijning. Op de kleigronden daarentegen, wordt de soort over het algemeen slechts bij uitzondering als broedvogel waargenomen.

De tegenstelling tot de verspreiding van het Paapje is in deze provincie dan ook zeer opvallend, zoals uit de bijgevoegde verspreidingskaart moge blijken. Opmerkelijk is verder nog de „gehechtheid” van de Roodborsttapuit aan met bramen en andere struiken begroeide wegbermen en spoorwegtaluds.

Blijkens de tot dusverre verzamelde gegevens werd de soort in het laatste decennium in 76 verschillende gemeenten gedurende de broedtijd waargenomen. In verscheidene Zuid- en Oost-Brabantse gemeenten blijken zelfs geregeld 10 of meer paren te broeden. Gezien het feit, dat de soort op vele plaatsen blijkbaar geregeld in ongeveer hetzelfde aantal paren pleegt terug te keren, lijkt een schatting van in totaal 600 tot 800 broedparen voor de provincie Noord-Brabant stellig niet te hoog.

Een en ander vooral gezien het feit, dat bij voortgezette inventarisatie zal blijken, dat nog vele goede broedterreinen tot dusverre over het hoofd werden gezien. Dat de soort inderdaad plaatselijk zeer algemeen is, moge blijken uit de mededeling van B. van Dooren, dat hij zonder er veel moeite voor te doen, de laatste tijd elk jaar tenminste 20 nesten van deze vogelsoort heeft gevonden.

LITERATUUR:

- Agatho, Broeder (1952): Roodborsttapuit, De Wandelaar in Weer en Wind, juli 1952, p. 168.
- Albarda, J. H. (1897): Aves Neerlandicae, p. 41.
- Eijkman, C., e.a. (1941): De Nederlandsche Vogels. Deel I, p. 259.
- Haverschmidt, F. (1942): Faunistisch Overzicht van de Nederlandsche Broedvogels, p.p. 91—92.
- Koller, H. (1888): Naamlijst van in Nederland in den vrijen natuurstaat waargenomen vogels. Bijdragen tot de Dierkunde, Feestnummer 50-jarig bestaan van Artis, p. 22.
- Lodewijkse-Volker, A. (1952): Van allerlei rond Hoogerheide, De Wandelaar in Weer en Wind, mei 1952, p. 107.
- Snouckaert van Schauburg, R. C. (1908): Avifauna Neerlandica, p.p. 49—50.

S. BRAAKSMA,

(Stafafdeling Natuurbescherming van het Staatsbosbeheer).

Korte mededelingen

ZES VALE GIEREN (Gyps fulvus fulvus (Hablizl)) IN NEDERLAND.

De Vale Gier, waarvan de dichtstbijgelegen broedplaatsen zich in de Pyreneeën en op de Balkan bevinden, wordt somtijds ver buiten zijn broedgebied waargenomen, tot in Ierland, Denemarken en Finland (Eijkman, p. 491—493). Ook uit Nederland waren tot voor kort vier waarnemingen bekend, maar dit waren steeds enkelingen. Een vlucht van zes Vale Gieren werd op 4 oktober 1944 waargenomen boven Wijbos en de Rooise Dijk tussen Schijndel en St. Oedenrode, waar ze in grote kringen rondvlogen en door de heren Cor v. d. Oetelaar en Caspar Wouters werden herkend. De „corridor” naar Nijmegen-Arnhem liep door St. Oedenrode, terwijl Schijndel zich in Duitse handen bevond; in het daartussen gelegen niemandsland lag dood vee in de weiden, waarop de vogels, die wel met de legers meegekomen moeten zijn, aasden. Kort daarop zijn drie vogels door Engelsen afgeschoten en naar de preparateur C. Wouters te Schijndel gebracht. Twee van deze vogels bevinden zich thans in de coll. Wouters in hotel De Sterreberg te Beek bij Nijmegen, het derde exemplaar is aangekocht door het Natuurhistorisch Museum op „Beekvliet” te St. Michielsgestel.

Drs. W. H. Th. Knippenberg.

LITERATUUR:

- Eijkman, C., e.a. (1941): De Nederlandse Vogels. Wageningen.
- Knippenberg, W. H. Th. (1955): De Noordbrabantse Vogelwereld. De Zwerver 15, p. 94—100.
- O(etelaar), C. v. d. (1946): Schijndel in de frontlijn, p. 11. Fa. v. d. Wiel, Schijndel.